

Nieuwe schatting van de omvang van de Nederlandse 'Gig Economie'

Onderzoek uitgevoerd door de University of Hertfordshire en Ipsos MORI, in samenwerking met de Foundation for European Progressive Studies (FEPS), UNI-Europa en TNO, heeft een nieuw cijfer opgeleverd over de omvang van de 'Gig Economie' of Platform Economie in Nederland.

In de online survey van 2.125 Nederlandse volwassenen, in de leeftijdsgroep 16-70 jaar, geeft 18% aan dat ze op enig moment hebben geprobeerd om werk te vinden via de zogenaamde 'deeleconomie platformen' (Fig. 1) zoals Werkspot, Upwork, Villamedia, Croqqr, of Uurtjeover – wat ongeveer overeen komt met 2,2 miljoen mensen. Ongeveer een op acht (12%) van de respondenten gaf aan dat zij op enig moment geld op deze manier hebben verdiend, wat overeenkomt met 1,4 miljoen mensen.

Er is slechts een beperkt verschil in proportie mannen en vrouwen die op deze manier werken, met 18% van de mannen dat aangeeft dat zij crowdwork hebben gezocht en 11% aangeeft dat effectief te hebben gevonden, met 17% en 11% als cijfers voor vrouwen.

Drie percent van de respondenten beweert minstens één keer per week betaald werk via de online platformen te vinden, wat overeenkomt met 360.000 volwassenen, met 5%, of ongeveer 600.000 personen die aangeven zulk werk minstens één keer per maand te vinden.

Figuur 1. Nederlandse crowdworkers – een overzicht¹

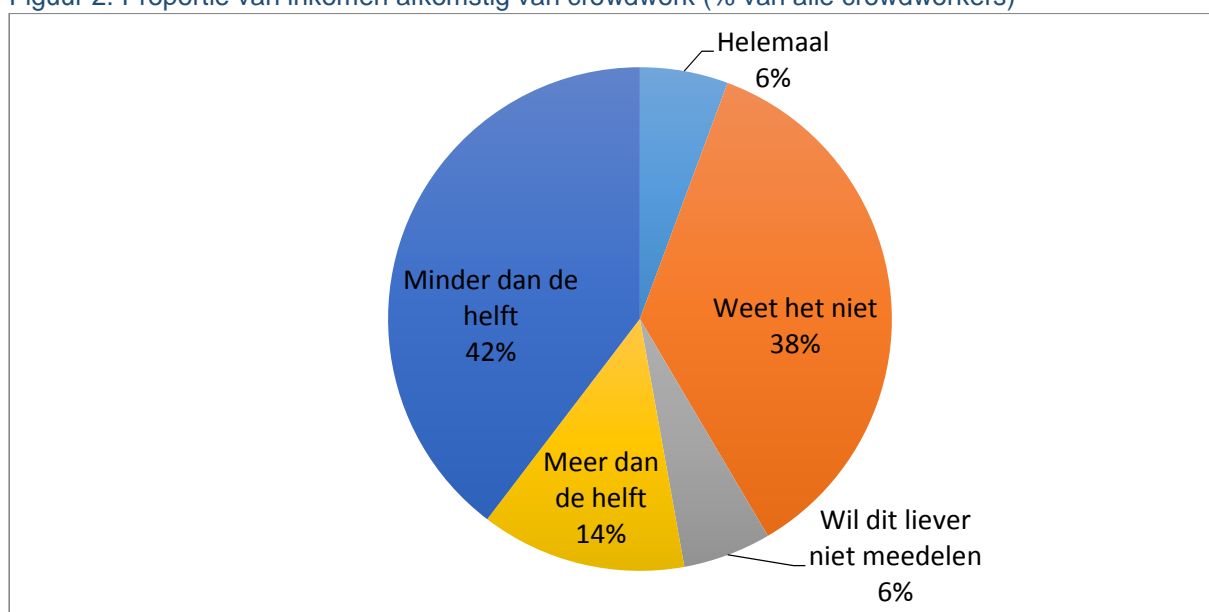

¹ Berekeningsbasis: 2125 online volwassenen in de leeftijdsgroep 16-70 jaar over heel Nederland.

Belangrijkste bron van werk of alleen maar een bijbaan?

Dikwijls wordt gedacht dat de 'Gig Economie' alleen maar gebruikt wordt voor altruïstische redenen of als additioneel inkomen bij een andere hoofd baan. Uit de cijfers blijkt dat voor een belangrijke minderheid van de crowdworkers dit werk de enige of belangrijkste bron van inkomen is, met 6% dat aangeeft dat het de enige bron van inkomen is en 14% dat aangeeft dat het meer dan de helft van het inkomen omvat (Fig. 2). De meerderheid, 42% geeft aan dat crowdwork minder dan de helft van het inkomen omvat. Een belangrijk gedeelte van de respondenten (44%) wist het niet of wilde deze informatie niet delen.

Figuur 2: Proportie van inkomen afkomstig van crowdwork (% van alle crowdworkers)²³

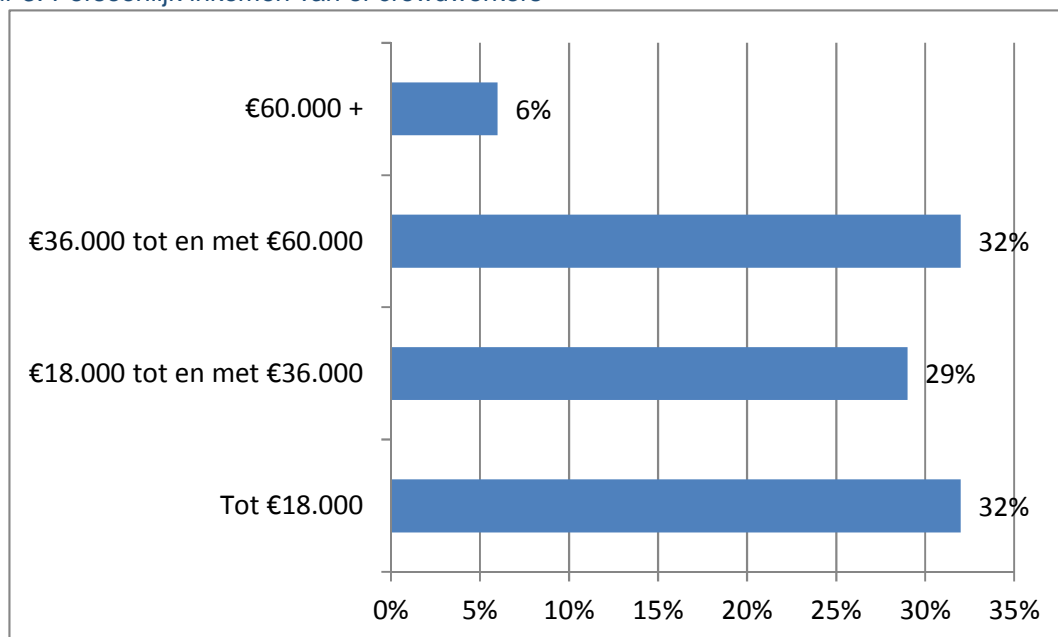
Inkomen

De verdeling van het volledige inkomen van crowdworkers is tamelijk scheef (Fig. 3). Ongeveer een derde van de crowdworkers (32%) verdient minder dan €18.000 per jaar; bijna een zelfde percentage (29%) verdient tussen €18.001 en €36.000 per jaar; en ruwweg een gelijke proportie (32%) verdient tussen €36.001 en €60.000 per jaar. Een kleiner percentage (6%) van de crowdworkers verdient meer dan €60.000 euro per jaar.

² Ongewogen berekeningsbasis: 248 online Nederlandse volwassenen in de leeftijdsgroep 16-70 jaar die betaalde online crowdwork hebben gevonden.

³ Als het percentage niet op 100 uitkomt, dan heeft dit te maken met afrondingen door het computerprogramma, de uitsluiting van 'weet niet' of met meerdere antwoordcategorieën.

Figuur 3: Persoonlijk inkomen van of crowdworkers⁴

Naar welk werk zijn ze op zoek?

Personen die via online platforms op zoek zijn naar werk, richten zich op verschillende soorten werk (Fig. 4).

Vijftien percent van de 2.125 Nederlandse volwassenen in de survey geeft aan dat ze op enig moment naar online werk hebben gezocht dat ze thuis kunnen uitvoeren via platformen als Freelancer of Villamedia. Dit werk kan overal worden uitgevoerd, zodat deze personen feitelijk actief zijn in een globale arbeidsmarkt, mogelijk in concurrentie met werknemers uit India, Oost-Europa, Amerika of andere delen van de wereld.

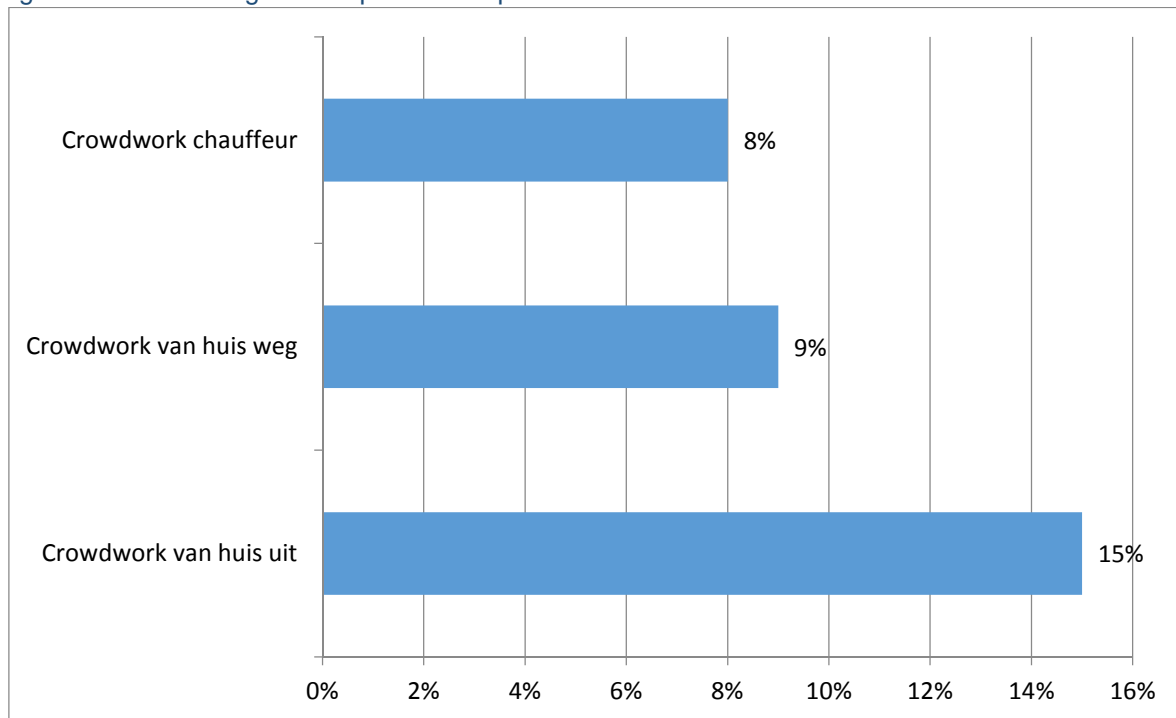
Tegelijkertijd geeft 9% van de Nederlandse volwassenen aan dat zij op enig moment hebben gezocht naar werk dat ze offline kunnen uitvoeren zoals schoonmaak, herstelwerk of tuinonderhoud, gebruikmakend van platformen als Croqger of Uurtjeover.

Tenslotte is er eenzelfde proportie (8%) die aangeeft dat ze werk zoekt als chauffeur, voor bedrijven als Uber of Blablacar.

Het is duidelijk dat vele crowdworkers zich niet beperken tot één type van werk, maar proberen om meerdere diensten aan te bieden.

⁴ Ongewogen berekeningsbasis: 248 online Nederlandse volwassenen in de leeftijdsgroep 16-70 jaar die betaalde online crowdwork hebben gevonden.

Figuur 4: Soort werk gezocht op on online platformen⁵

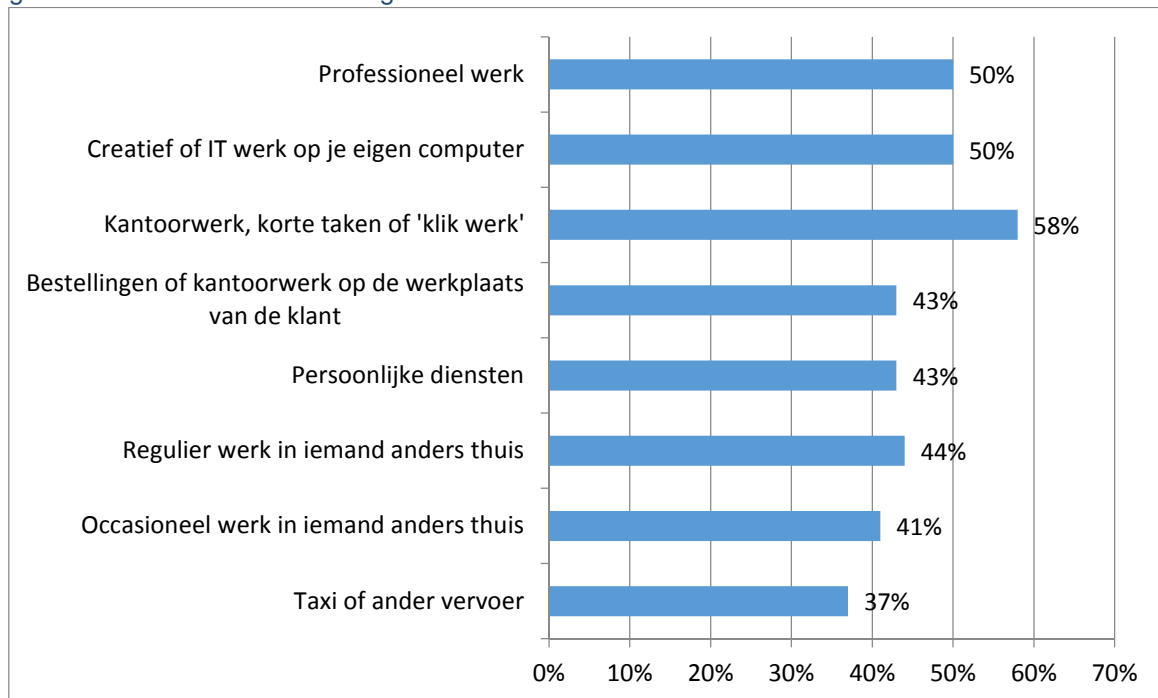
Wat voor werk voeren ze eigenlijk uit?

Als het erop aankomt na te gaan wat crowdworkers feitelijk aan werk uitvoeren, dan laten de cijfers een brede variëteit aan activiteiten zien (Fig. 5). Een belangrijk gedeelte van de respondenten dat via online platformen werk werkt, voert meer dan één type werk uit. De spreiding is extreem breed, gaande van hooggeschoold professioneel werk aan de ene kant tot het uitvoeren van bestelwerk aan de andere kant. De meest voorkomende vorm van crowdwork, uitgevoerd door 58% van de crowdworkers, is kantoorwerk, korte taken en 'klik arbeid' uitgevoerd op het internet. Maar een groot percentage (50%) voert creatief of IT werk uit, of (50%) professioneel werk.

Als er gekeken wordt naar het offline werk dat wordt uitgevoerd (zelfs al wordt dit geregeld of bestuurd via een online platform), dan vinden we opnieuw hoge proporties van crowdworkers die actief zijn in meerdere activiteiten. Ongeveer vier op tien (37%) rijdt rond in een auto, een gelijksoortig percentage voert persoonlijke dienstverlening uit (43%), en nog eens hetzelfde percentage (43%) geeft aan bestellingen of kantoorwerk uit te voeren op de werkplek van een klant. Opnieuw gelijke percentages voeren regulier (44%) of occasioneel (41%) werk uit bij personen thuis. Deze resultaten bevestigen het beeld dat mensen proberen om in hun levensonderhoud te voorzien met een brede range aan verschillende taken.

⁵ Berekeningsbasis: 2.125 online volwassenen in de leeftijdsgroep 16-70 jaar over heel Nederland.

Figuur 5: Soort werk dat wordt uitgevoerd door crowdworkers⁶

Wie zijn de crowdworkers?

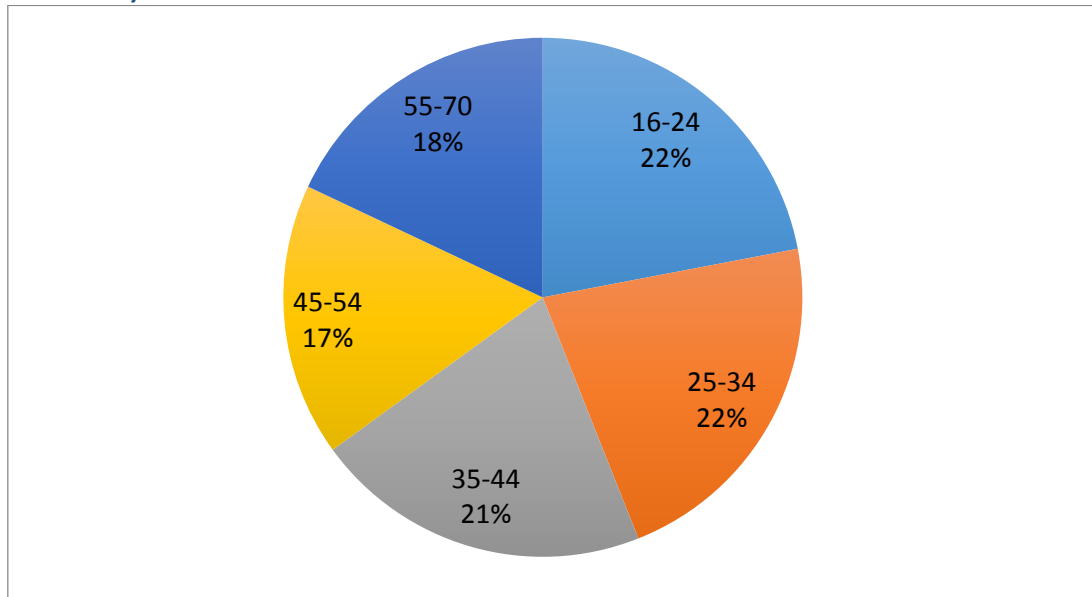
Vrouwen lijken iets minder aan crowdwork te doen dan mannen, met 46% van de crowdworkers vrouw en 54% man.

Crowdworkers zijn over het algemeen eerder jong dan oud, maar de verschillen zijn niet dramatisch groot (Fig. 6). Meer dan een op vijf (22%) zit in de leeftijdsgroep van 16 tot 24 jaar, en eenzelfde proportie (22%) zit in de leeftijdsgroep 25 en 34 jaar. Het restant is erg gespreid over de oudere leeftijdsgroepen, met 21% in de leeftijdsgroep 35-44, 17% 45-54 en 18% 55-70. Dat betekent dat er een belangrijk aantal 'silver surfers' in de crowdworkforce voorkomt.

Een veel voorkomend beeld is dat crowdworkers voornamelijk studenten zijn. Dat blijkt niet het geval te zijn. Slechts 13% van de crowdworkers in de steekproef was student, een proportie dat ongeveer overeenkomt met het percentage studenten (11%) in de totale populatie.

⁶ Ongewogen berekeningsbasis: 248 online Nederlandse volwassenen in de leeftijdsgroep 16-70 jaar die betaalde online crowdwork hebben gevonden.

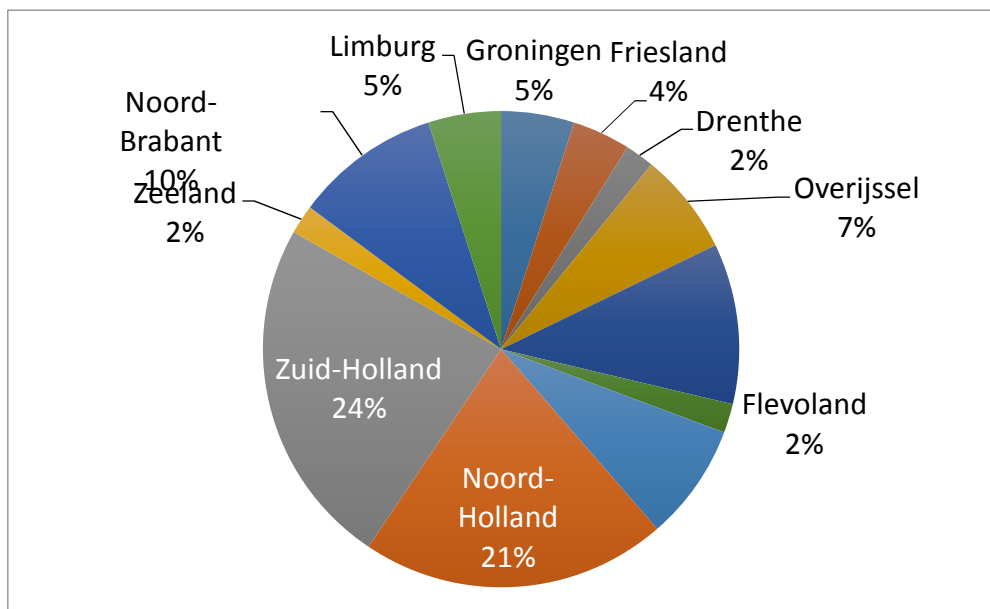
Figuur 6: Leeftijd van de crowdworkers⁷

Waar wonen ze?

Crowdworkers werken in alle provincies van Nederland, waarbij de verdeling ongeveer overeenkomt met de verdeling van de bevolking over de regio's (Fig. 7). De grootste concentratie (24%) werkt in Zuid-Holland, gevolgd door 21% in Noord-Holland.

Figuur 7: Crowdwork per provincie⁸

⁷ Ongewogen berekeningsbasis: 248 online Nederlandse volwassenen in de leeftijdsgroep 16-70 jaar die betaalde online crowdwork hebben gevonden.

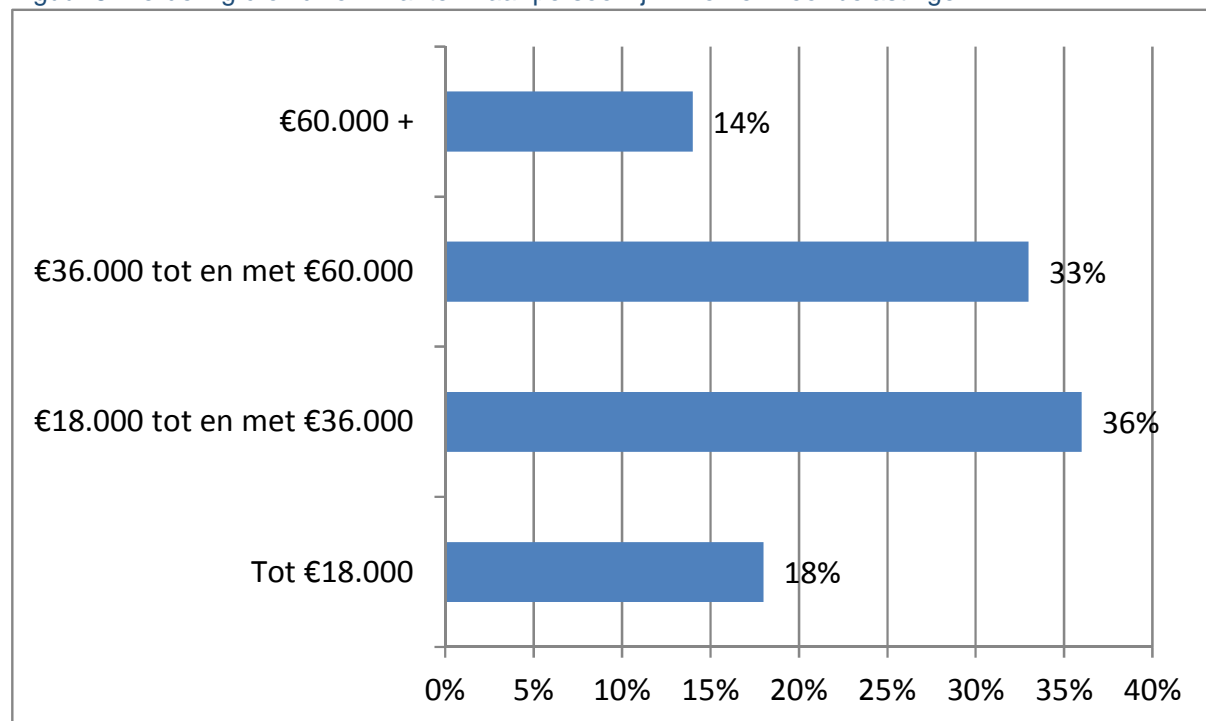
⁸ Ongewogen berekeningsbasis: 248 online Nederlandse volwassenen in de leeftijdsgroep 16-70 die betaalde online crowdwork hebben gevonden.

Voor wie werken ze?

Een derde van de respondenten (33%) in de survey geeft aan dat ze in het afgelopen jaar diensten heeft gekocht van een crowdworker, wat ongeveer overeenkomt met 3.950.000 Nederlandse volwassenen. Dit cijfer omvat de activiteiten zoals huishoudelijk werk en herstelwerk, of het boeken van een taxi. Het cijfer heeft alleen te maken met werk dat rechtstreeks voor een klant wordt uitgevoerd en omvat niet die diensten waarbij personen hun eigendom verhuren, zoals bijvoorbeeld Airbnb.

In de Nederlandse survey zien we dat de klanten van crowdwork iets rijker zijn dan de crowdworkers die hen diensten aanleveren, hoewel er sprake is van een grote overlap tussen beide groepen (Fig. 8). Slechts 18% van de crowdwork klanten verdient minder dan €18.000 per jaar, waar dat bij de crowdworkers op 32% staat. Daarentegen zien we bij de grootverdieners dat zo'n 14% van de crowdwork klanten meer dan €60.000 per jaar verdient, waar dit percentage van de crowdworkers op 6% staat. Deze cijfers ondergraven het beeld dat de online Gig Economie een 'peer-to-peer' economie is. In de groep met middeninkomens zien we dat de crowdwork klanten een gelijk inkomen hebben met de crowdworkers: zo'n 36% van de crowdwork klanten verdient tussen €18.000 en €36.000 per jaar, tegenover 29% van de crowdworkers; en 33% van de crowdwork klanten had een inkomen tussen €36.001 en €60.000, tegenover 32% bij de crowdworkers.

Figuur 8: Verdeling crowdwork klanten naar persoonlijk inkomen voor belastingen⁹

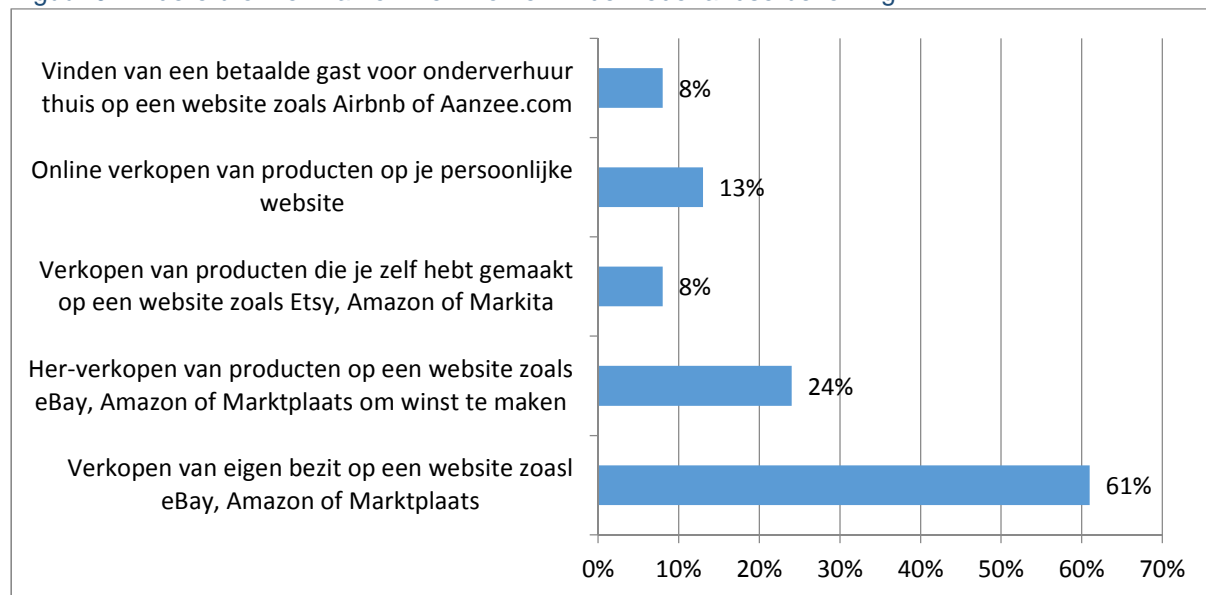

⁹ Berekeningsbasis: 706 online Nederlandse volwassenen in de leeftijdsgroep 16-70 jaar die een crowdwork dienst online hebben ingekocht.

Bredere betrokkenheid bij de online economie

Als we kijken naar de betrokkenheid van de Nederlandse bevolking bij de online economie (met uitsluiting van online aankopen van groenten) dan is zo'n 72% van de respondenten bezig met een inkomen uit online activiteiten te halen, met inbegrip van verhuur zoals Airbnb, of inhuur van arbeid van anderen – zodat we een totaal van meer dan 8,5 miljoen personen over heel Nederland kunnen schatten.

Figuur 9: Andere bronnen van online inkomen in de Nederlandse bevolking¹⁰

Over het onderzoek

University of Hertfordshire, de Europese denktank en de Europese vakbond voor kantoorpersoneel UNI Europa werken samen aan een jaarlang durend onderzoeksproject over de omvang en de impact van de groei van crowdworking, en om een meer inzichtelijk beeld te genereren van de gedigitaliseerde arbeidsmarkt in de Europese Unie.

In de eerste stap van dit project interviewde Ipsos MORI een online steekproef in het Verenigd Koninkrijk, waarbij gebruik werd gemaakt van i:omnibus, de online omnibus van Ipsos MORI. Deze survey wordt nu herhaald in verschillende andere Europese landen. De Nederlandse survey is gecosponsord door TNO. In Nederland zijn 2125 volwassenen in de leeftijdsgroep 16-70 jaar geïnterviewd. Interviews hebben plaatsgevonden in de periode 22 tot 27 februari 2016. Data zijn gewogen naar geslacht, regio, arbeidsstatus en economische activiteit om het profiel van de volwassen Nederlandse bevolking in de leeftijdsgroep 16 tot 70 jaar te weerspiegelen.

Populatieschattingen zijn afgeleid van Eurostat 2014 populatiecijfers voor de volwassenen in de leeftijdsgroep 16-70 jaar in Nederland, geschat op 11.967.601 personen. Survey percentages zijn steeds als een proportie van dit cijfer berekend.

¹⁰ Berekeningsbasis: 2.125 online volwassenen in de leeftijdsgroep 16-70 over heel Nederland.

Voor contact:

- TNO: Prof.dr. Steven Dhondt, steven.dhondt@tno.nl; T +31 (0)88 866 61 55
- UH: Prof.dr. Ursula Huws, u.huws@herts.ac.uk; +44 7702 443573
- UNI : Elke Zander – Communications Officer ; elke.zander@uniglobalunion.org ; Tel : +32 2 234 56 48, Mob : +32 487 596 539
- FEPS : Catalin Dragomirescu-Gaina, catalin.dragomirescu-gaina@feps-europe.eu